

201402753-6

ETS/KMEL 634

Eidsiva Vannkraft AS
Org.nr. 887 396 752
Tlf. 62 56 10 00
vannkraft@eidsivaenergi.no
Pb 1098, 2605 Lillehammer

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Deres ref.:
NVE 201402753-1

Saksbehandler:
Cato Larsen

Vår ref.:
Sak: 201000051
Doknr: 49

Dato:
01.09.2014

Høringssvar fra Eidsiva Vannkraft AS vedrørende «Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester»

Eidsiva Vannkraft AS viser til NVEs høringsdokument 1 2014, «Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester». Vi gir med dette høringssvaret, våre innspill og kommentarer til forslaget.

Eidsiva Vannkraft AS er operatør for 44 kraftverk i Hedmark og Oppland med en årlig energiproduksjon på ca. 7,5 TWh og en installert effekt på ca. 1 700 MW. Kraftverkene er tilknyttet alle nettnivåer. Eidsiva Vannkraft AS foretar i tillegg prognostisering av forbruk og anmelding for kjøp av energi tilsvarende 3 TWh årlig på vegne av vårt søsterselskap Eidsiva Marked AS.

Vi har hittil erfart regelmessig uensartet praksis knyttet til hvordan nettselskap forholder seg til dagens forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester. Vårt høringssvar vil reflektere Eidsiva Vannkraft AS sine erfaringer på dette området.

Oppsummering

For å sikre et velfungerende kraftmarked er det viktig at aktørenes analyser og prognoser baserer seg på data med høyest mulig kvalitet og at oppgjørene i engrosmarkedet er korrekte. Korrekte data reduserer risikoen for feil og kostbare korreksjonsoppgjør for nettselskapene.

Et velfungerende kraftmarked betinger videre at produksjon (innmating) håndteres likt med hensyn til måling og avregning, uavhengig av hvilket nettselskap og nettnivå produksjonsanlegget er tilknyttet. Det er vår oppfatning at dagens forskrift for måling og avregning i for liten utstrekning har regulert produsentens rettigheter (og plikter) i forhold til nettselskapene, og at dette har resultert i en utilsiktet uensartet praksis.

Eidsiva Vannkraft AS anbefaler derfor at NVE etablerer en definisjon på hva som menes med overføringsnett i ny forskrift. Dette vil sikre produsenten likebehandling i balanseavregningen uavhengig av hvilket nettnivå produksjonsanlegget befinner seg. Videre

anbefaler vi at man i § 1-3 eller § 3-4 bør forskriftsfeste at egetforbruk og tap per produksjonsanlegg skal rapporteres i balanseavregningen. Dette vil gi en ensartet rapportering av produksjonsdata uavhengig av nettselskap som også vil gjøre det mulig å benytte samme avregningsdata for utstedelse av elsertifikater og opprinnelsegarantier.

Korrekt prognostisering av forbruk kan bedres om nettselskap rapporterer totalforbruk i sitt nett per time for foregående døgn til balanseansvarlige innen planleggingsprosessen starter påfølgende dag – ref. dagens § 5-4 som er foreslått slettet. Det er vår erfaring at totalforbruket som rapporteres i nettet foregående døgn per time i dag har så lav kvalitet at det ikke kan benyttes i forbruksprognoseringsprosessen. At Elhub legger opp til beregning av prestasjonsindikatorer for nettselskapenes kvalitet innen måleverdikjeden er etter vårt syn en stor forbedring, ref. foreslått § 6-21. Det foreslåtte asymmetriske avviksoppgjøret bør etter vårt syn suppleres med gebyrer til nettselskapet ved sviktene kvalitet i data som benyttes til balanseavregningen og utstedelse av elsertifikater og opprinnelsegarantier.

Vi vil videre i høringssvaret gi mer inngående kommentarer til de ulike paragrafene i forslaget om ny forskrift.

Eidsiva Vannkraft AS' kommentarer til ny forskrift

§1-3 Definisjoner

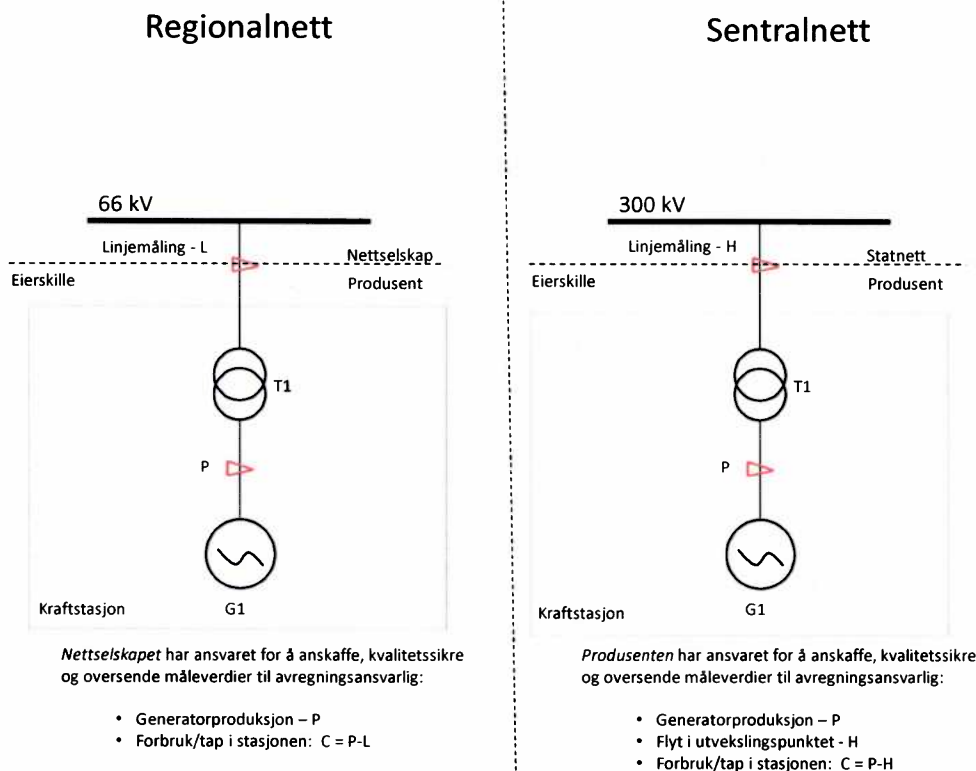
Definisjon av Avregningsdata for regulerkraftbalanse

Det er definert at sum per time av timemålte verdier per produksjonsanlegg skal rapporteres. Av ny § 3-4 framgår det at dette skal være brutto produksjon. I hvert produksjonsanlegg vil det derfor være et egetforbruk og tap som også må rapporteres. Eidsiva Vannkraft AS mener det bør forskriftsfestes at forbruket skal rapporteres per produksjonsanlegg. Det vil sikre ensartet rapportering av produksjonsdata uavhengig av nettselskap. Dette kan defineres i avsnittet *Avregningsdata for regulerkraftbalanse*. Se for øvrig vår kommentar av nye § 3-4 når det gjelder rapportering av produksjon og forbruk i produksjonsanlegg.

Forslag til definisjon av overføringsnett

NVE har i invitasjonen til høring presisert at man ber om kommentarer til endringsforslagene, og ikke forskriften som helhet. Vi tillater oss likevel å avgi kommentarer på en arbeidsdeling i balanseavregningen vi mener burde vært regulert i ny avregningsforskrift. Etter vår oppfatning er arbeidsdelingen vi omtaler nedenfor i dag overlatt til den avregningsansvarlige, den enkelte netteier eller produsent. Vi mener dette ikke sikrer produsenten like vilkår ved innmating i henholdsvis sentralnett, regionalnett eller distribusjonsnett.

I både FOR 1999-03-11 nr. 302 § 1-3 [heretter Tarifferingsforskriften] og i FOR 1999-03-11 nr. 301 [heretter Avregningsforskriften] § 1-3 defineres nettselskap som «omsetningskonsesjonær som eier overføringsnett eller har ansvar for netttjenester». Videre defineres netttjenester som «overføring av kraft, herunder drift, vedlikehold og investering i nettanlegg, tariffing, måling, avregning og kundefølgning». I sentralnettet krever Statnett at produsenten opererer som nettaktør i balanseavregningen for rapportering av produksjon og forbruk/tap som oppstår mellom generator og utveksling med sentralnettet, i tillegg til rapportering av selve energiutvekslingen med sentralnettet. Dette avviker fra praksis i regional- og distribusjonsnettet, hvor nettselskapet har ansvaret for rapporteringen til balanseavregningen. På disse nettnivåene beregner nettselskapene også forbruket/tapet i produksjonsanleggene selv, og rapporterer dette til den avregningsansvarlige slik at kravet til separate regulerkraftbalanser kan oppfylles i samsvar med dagens § 5-2 i Avregningsforskriften.

Figur 1: Arbeidsdeling i hhv. sentralnett og regionalnett.

Etter vår forståelse skyldes praksisen i sentralnettet at man feilaktig definerer produsenten som nettselskap utelukkende fordi man gjennom den elektriske anleggskonsesjonen eier anleggsdeler som har likhetstrekk med overføringsnett. Vår oppfatning er at produsenten som hovedregel ikke eier overføringsnett, slik denne betegnelsen gjennomgående er benyttet i annen regulering av energisektoren. Når man ikke er eier av overføringsnett, mener Eidsiva Vannkraft AS at nettselskapet som man utveksler energi med, og ikke produsenten, har ansvar for å innhente, kvalitetssikre og oversende avregningsdata til den avregningsansvarlige for generatorproduksjon og tap/forbruk i kraftverket til bruk i balanseavregningen.

I kraftverk vil det som hovedregel være kabler, transformatorer, målere, koblingsanlegg og brytere. Dette er ikke overføringsnett, men derimot elektroteknisk utrustning, ref. skatteloven og ulike uttalelser fra Riksskattestyret. Noen av disse komponentene har riktignok likhetstrekk (levetid med mer) med dem man finner i overføringsnett underlagt monopolkontrollen. Det innebærer derimot ikke at man eier overføringsnett og får plikter som nettselskap etter Avregningsforskriften i balanseavregningen. Vi mener lovgiver gjennomgående har ment at overføring og produksjon er to helt forskjellige roller i energisektoren etter innføring av energiloven, ref. energilovens formelle navn – «Lov om produksjon, omforming, overføring og bruk av energi m.m. (energiloven)». Vår oppfatning er at ansvaret for utføring av oppgaver i dagens Avregningsforskrift § 3-10 og kapittel 5 i noen tilfeller dessverre blandes sammen med eierskapet til generatormåleren som befinner seg i kraftverket. Generatormåler vil nesten alltid eies av kraftverkseieren. Det hindrer ikke at nettselskapet gjennom nettavtale/tilknytningskontrakt sikres tilgang til innhenting av data om generatorproduksjonen. Avslutningsvis mener vi at nettselskapet i de fleste tilfeller kun kan utføre effektive balansekontroller (område, stasjons- og linjekontroll) om nettselskapet også har ansvar for innhenting av generatorproduksjonen i kraftverket.

Begrepet *overføringsnett* benyttes i flere forskrifter gitt med utgangspunkt i energiloven. Etter vår kunnskap er disse begrepene hittil ikke definert i de samme forskriftene. Vår oppfatning er at definisjonen av overføringsnett ikke skal inkludere elektroteknisk utstyr i kraftverk (kabler, linjer, transformatorer, brytere, kontrollanlegg med mer) i

Tarifferingsforskriften og Avregningsforskriften. Vi anmoder derfor at NVE i ny avregningsforskrift definerer hva som menes med overføringsnett slik at produsenter sikres likebehandling i balanseavregningen, uavhengig av på hvilket nettnivå innmatingen finner sted. Det er også vår bekymring at vi som produsent med innmating i sentralnettet i fremtiden må etablere rutiner knyttet til validering, estimering og endring som et ordinært nettselskap ved etablering av Elhub for rapportering av C(D)-koder. Dette kun fordi vi i dag er pålagt å være netttaktør i sentralnettet og oppgavegiver for C(D)-koder i våre kraftverk av den avregningsansvarlige.

§ 3-4 Måling brutto produksjon

Eidsiva Vannkraft AS mener det er positivt at det i ny forskrift foreslås at kravet til måledata for produksjon skal være referert generatorklemmene. I dagens situasjon er kravet om bruttoavregning av produksjon ikke tydelig nok. Det har medført ulik praksis fra nettselskapenes side for rapportering av produksjon og forbruk/tap i de enkelte produksjonsanlegg. Det rapporteres ulike varianter av bruttoproduksjon og nettoproduksjon.

Kravet om måling og rapportering av bruttoproduksjon slik det står i ny § 3-4 innebærer at det også må beregnes et forbruk per produksjonsanlegg. Det er ulik praksis i dag på hvordan dette forbruket (C/D-kode) rapporteres. Eidsiva Vannkraft AS har erfart at det rapporteres forbruk per produksjonsanlegg eller at forbruket for en rekke produksjonsanlegg i prisområdet summeres opp i en C-kode som rapporteres til balanseavregningen. Det er vår oppfatning at det i den nye § 3-4 med fordel kan presiseres at hvert produksjonsanlegg i balanseavregningen skal ha en egen P- og C-kode. En slik presisering vil bidra til at rapportering av produksjon og forbruk i produksjonsanlegg vil bli gjort på samme måte av nettselskapene. Det kan også nevnes at ved å tydeliggjøre at hvert produksjonsanlegg skal rapportere bruttoproduksjon og forbruk, så vil data for nettoproduksjon til bruk for utstedelse av elsertifikater og opprinnelsesgarantier enkelt kunne beregnes i Elhub. I dagens situasjon vil det være utfordrende å benytte Elhub til slike beregninger siden det i forskriften ikke er tydelig nok hvordan produksjon og forbruk i produksjonsanlegg skal rapporteres til avregningsansvarlig.

Eidsiva Vannkraft påpeker også at i følge *FOR-1999-03-11-302 Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer* (Tarifferingsforskriften) § 14-1 skal energileddet være referert de enkelte tilknytningspunktene. Å summere forbruk i flere produksjonsanlegg i et prisområde og referere det til uttak i ett enkelt tilknytningspunkt strider i mot prinsippet om punkttariff. En presisering om at forbruk og tap i hvert enkelt produksjonsanlegg skal rapporteres i balanseavregningen vil gjøre det enklere for nettselskapene og produsentene å følge regelverket og benytte de samme data både i balanseavregningen og ved beregning av energiledd.

En av bakgrunnene for endringene i Avregningsforskriften er innføring av felles nordisk regulerkraftavregning (NBS). I innledningen i høringsdokumentet skriver NVE at de vil sikre en enhetlig avregning og presiserer at det er måleverdier basert på bruttoproduksjon som skal legges til grunn for avregningen. Vi vil påpeke at i NBS legges det opp til at måling av produksjon skal være basert på nettoproduksjon, jf. siste utgave av «Handbook for Market Participants 15.4.2014» kapittel 4.4. Etter vår oppfatning er ikke dette i samsvar med kravet om bruttoavregning og måling av brutto produksjon i Avregningsforskriften, og vil slik det står i dag skape usikkerhet om hvordan produksjon skal rapporteres når aktørene skal implementere Elhub og NBS i sine systemer. Vi mener at det også i håndboken bør presiseres at produksjonen skal måles og rapporteres på generatorklemmene. Ved en tydeliggjøring av at hvert produksjonsanlegg også skal rapportere sitt forbruk og tap fram til utvekslingspunktet, vil nettoproduksjonen fra produksjonsanlegget enkelt framkomme.

Eidsiva Vannkraft AS legger til grunn at nettselskapene er å anse som uavhengig tredjepart for godkjenning av korreksjonsfaktor. Eidsiva Vannkraft AS mener produsenten og

nettselskapet i fellesskap er de mest kvalifiserte til å etablere korreksjonsfaktor, og ikke eksterne rådgivende ingeniører eller tilsvarende.

§ 3 – 8 Melding med timesverdier til kraftleverandør

Eidsiva Vannkraft AS forstår § 3-8 slik at melding med timesverdier skal sendes til *avregningsansvarlig*. Overskriften på paragrafen må derfor endres for å reflektere dette.

Det står videre at: «..Nettselskapet skal innen kl. 07.00 første kalenderdag etter driftsdøgnet sende melding til avregningsansvarlig som inneholder innmatingen og uttaket i kWh per time for hvert enkelt timemålt målepunkt som **kraftleverandøren** avregnes for i henhold til § 3-3 syvende ledd og § 4-7». Etter vår oppfatning skal nettselskapet også sende timesverdier innen kl. 07.00 for de målepunkter **produsenten** avregnes for.

Dagens bestemmelse i § 5-4 er foreslått opphevet fra 1.10.2016 og skal erstattes av ny § 3-8. Det vil innebære at nettselskap ikke lenger skal sende melding innen kl. 10 til den enkelte balanseansvarlige som inneholder informasjon om det totale forbruket i nettet for foregående døgn. Eidsiva Vannkraft AS mener at kvalitetssikrede data om totalforbruk i ulike nett er en svært viktig planleggingsparameter for kraftleverandørene i sin handel/anmelding i elspotmarkedet. Det fremstår som noe uklart hvilke forbruksdata kraftleverandører skal hente fra Elhub fra 1.10.2016 og inntil AMS er full utrullet og data foreligger per abonnent. Er det totalforbruk i den enkelte netteiers nett fordelt ut fra abonnentens profil kraftleverandører skal hente fra Elhub som innsatsfaktor i forbruksprognostiseringen?

Vi håper den foreslåtte overvåkingen av datakvalitet fra Elhub sin side vil bedre kvaliteten på det som i dag rapporteres som aggregert totalforbruk i nettet per time foregående døgn. Det er vår erfaring at disse aggregerte data om totalforbruket i nettet pr. time i dag har så lav kvalitet at de ikke kan benyttes til forbruksprognostisering og anmelding. For å sikre god kvalitet er det viktig at nettselskapene i større grad enn i dag har fokus på god kvalitet på de målepunktene med betydelig innmating/uttak i sitt nett.

Det er etter vår oppfatning svært viktig at prestasjonsindikatorene ikke kun baseres på de data som er korrigeret av nettselskapet innen 5 kalenderdøgn, men derimot på de data som skal stilles til kraftleverandører, tjenesteleverandører og produsenter innen kl. 0900 (rapportert fra nettselskap til Elhub innen kl. 0700). Det er disse data som vil bli benyttet til prognostisering påfølgende døgn, og kvaliteten på dem er derfor viktig for engrosmarkedsaktørene i sin planleggingsprosess. For å sikre god kvalitet på data for forbruk i nettet er det viktig å ha fokus på god kvalitet på de store målepunktene så som produksjon.

Vi ser det som en stor forbedring at Elhub uoppfordret skal rapportere datakvalitet til NVE løpende etter ny § 6-21. Vi mener det er viktig at NVE følger opp med overtredelsesgebyr til nettselskap som ikke leverer god nok datakvalitet, ref. foreslått § 9-1 c, slik NVE gjorde i 2011 overfor nettselskap som ikke leverte totalforbruk til Statnett.

§ 3-10 Kvalitetssikring

I § 3-10 fremkommer det at nettselskapet har ansvaret for å estimere og korrigere måleverdier fra alle timemålte målepunkt, inkludert produksjon. Det står videre at nettselskapet skal benytte seg av *Standard for validering, estimering- og endring av måleverdier*. Eidsiva Vannkraft AS er positive til at det etableres en standard for hvordan nettselskapene estimerer og korrigerer måleverdier. Dette vil bidra til at nettselskapene behandler måleverdier på samme måte. For Eidsiva Vannkraft AS, som møter flere nettselskap i avregningen av sin produksjon, vil det kunne gjøre oppfølgingen av måleverdiene enklere.

I forbindelse med Elhub-prosjektet er det etablert et utkast for «Standard for Validering, Estimering og Endring av AMS-måleverdier». Dette utkastet slik det foreligger i dag (versjon 1.0 av 13. mai 2014), er ikke tilpasset estimering og korrigerende av måleverdier for produksjon, noe også navnet på utkastet reflekterer. Eidsiva Vannkraft AS er bekymret for nettselskapenes fokus på kvalitetssikring i for liten grad er på de «store» timesmålte anleggene, slik som produksjon. Vi mener derfor at NVE bør vurdere å presisere i § 3-5 at standarden for estimering og korrigerende av måleverdier også gjelder for produksjonsanlegg.

§ 5 -1 Beregning av regulerkraftbalanse

I forslag til ny § 5-1 foreslås det at regulerkraftbalansen skal beregnes for hver time og angis i hele Wh, kWh eller MWh i motsetning til dagens forskrift, hvor regulerkraftbalansen skal angis i hele kWh. Eidsiva Vannkraft AS mener at regulerkraftbalansen fortsatt bør angis med en entydig nøyaktighet for å hindre forskjellig praksis i rapporteringen. Det vil være en feil utvikling hvis ett nettselskap rapporterer målt produksjon i hele MWh, mens ett annet rapporterer i hele kWh.

Eidsiva Vannkraft AS mener derfor at regulerkraftbalansen fortsatt bør angis i hele kWh, og at dette kommer tydelig fram i ny forskrift. Det vil redusere forekomsten av mulige avstemmingsdifferanser mellom de verdier aktørene selv beregner i sine avregningssystemer (med kWh eller MWh og 3 desimaler) og de data som blir stilt til aktørenes disposisjon vedrørende regulerkraftbalansen fra den avregningsansvarlige.

§ 6-7 Beregning av avregningsdata for regulerkraftbalanse

Ved innføringen av Elhub legges det opp til at nettselskapene skal kvalitetssikre og sende inn måleverdier til databasen. Etter hva vi forstår, skal ikke nettselskapene lenger beregne avregningsdata som eksempelvis forbruk/tap i kraftstasjonene. Dette skal gjøres i Elhub (avregningsansvarlig), og resultatet skal presenteres balanseansvarlige aktører. Beregning av avregningsdata varierer mellom kraftverk grunnet forskjeller i hvordan kraftverket er oppbygd, driftes, hvordan det forsynes og nettnivå. Oppsett av korrekte beregninger krever lokal kjennskap til de enkelte anlegg, og det vil være utfordrende for avregningsansvarlig å ha denne oversikten. Eidsiva Vannkraft AS stiller derfor spørsmål om hvem produsenten skal forholde seg til ved endring av beregningsmetodikk for avregningsdata. Er det avregningsansvarlig som har ansvaret for beregningene i Elhub, eller nettselskapet som kun skal rapportere måleverdiene, men samtidig har den lokale kunnskapen om hvordan måleverdiene skal benyttes i beregningene?

§ 6-8 Tilgjengeliggjøring av avregningsdata

Det legges opp til at avregningsdata skal gjøres tilgjengelig i Elhub, nettselskapet skal ikke lenger sende data til balanseansvarlig. Avregningsdata skal gjøres tilgjengelig innen kl. 9 for foregående døgn, men kan oppdateres inntil 13 dager etter driftsdøgnet. Det er en fordel at vi så tidlig som mulig kan kontrollere avregningsdata. Samtidig kan avregningsdataene endres mellom det tidspunktet produsenten kontrollerer dataene og endelige data 13 dager etter driftsdøgnet. I «tilgjengeliggjøre» ligger det etter hva vi forstår ikke at det sendes data fra Elhub til aktørene, men at aktørene aktivt må hente ut data fra databasen. Vi ønsker at Elhub skal ha funksjonalitet som gjør det mulig å sende avregningsdata automatisk til aktørene. På den måten vil aktøren være sikker på at de dataene som ligger i aktørens systemer er oppdaterte med riktige data. Det er viktig at man ved etablering av Elhub sikrer at tilgjengeliggjøring av data i størst mulig grad blir automatisk.

§ 6-13 Melding om avvik ved korreksjon av måleverdier for timemålte målepunkt

Eidsiva Vannkraft AS mener det er positivt at det legges opp til at Elhub og avregningsansvarlig beregner korreksjonsoppgjøret basert på korrigerende måleverdier fra nettselskapene etter at avregningsfristen har gått ut. Denne løsningen bidrar til å kvalitetssikre at korreksjonsoppgjøret utføres med riktige data for priser og volum, og vil mest sannsynlig gjøre det mindre arbeidskrevende for aktørene i markedet å gjennomføre korreksjonsoppgjør.

Videre legges det opp til i § 6-13 at avregningsansvarlig skal sende melding om avviket til nettselskapet innen tre dager etter at de har mottatt korrigerte verdier. Eidsiva Vannkraft AS mener at paragrafen i tillegg bør inneholde en frist for når nettselskapet sender en faktura/kreditnota til den balanseansvarlige. Dette vil sikre at korreksjonsoppgjøret gjennomføres raskt og effektivt gjennom hele kjeden. Vi mener at en frist på 1 uke fra nettselskapet mottar korrigerte verdier til at oppgjøret mot balanseansvarlige er avsluttet er hensiktsmessig.

§ 6-14 Asymmetrisk avviksoppgjør for nettselskap

Eidsiva Vannkraft AS er positiv til forslaget om asymmetrisk avviksoppgjør for nettselskap. Som NVE begrunner i sin kommentar til endringsforslaget vil dette gi nettselskapene insentiver til å ha god datakvalitet innen rimelig tid.

Det er foreslått at bestemmelsen først skal tre i kraft når AMS er implementert, fra 1.1.2019. Eidsiva Vannkraft AS mener at bestemmelsen bør gjelde tidligere for dagens *timemålte* anlegg. Det er vår bekymring at målekvalitet og fokus på dagens timemålte anlegg vil nedprioriteres når AMS skal innføres i årene framover. Ved å innføre bestemmelsen tidligere for dagens timemålte anlegg vil man gi insentiver til nettselskapene om god datakvalitet også på disse. Det vil videre bidra til at nettselskapet allerede nå kan starte og etablere gode rutiner for innhenting og kvalitetssikring av måleverdier slik at dette er på plass når AMS blir implementert i 2019.

Med hilsen

Eidsiva Vannkraft AS

 Jørn Gunnar Kleven
 Leder Energiforvaltning